

de sembra era propícia per no deixar el terreny improductiu. El cànem també era un element d'importància en els conreus regables de la contrada, com així les mongetes, que s'hi sembraven a continuació; aquestes ordinàriament tenien més facilitat de desenrotllament darrera mateix del cànem, car les matèries no assimilades per aquest són les preferides per les mongetes principalment. Les patates, en canvi, quan hom les havia separat de la terra no acostumava sembrar-s'hi res al darrera. La terra no era tan escassa com ara, puix que els moderns procediments de cultiu no es coneixien i no era possible treballar-ne tanta alhora i les necessitats del bestiar no comptaven, ja que amb prou feines existia; ni tampoc hauria estat fàcil, puix que les patates es conservaven en la planta fins el mes de setembre i aleshores hom reservava el camp per sembrar-hi blat en el novembre.

En aquells temps, els conreus en el regadiu es succeïen amb rutinària correlativitat. Quasi sempre després del blat hom sembrava moresc, després del moresc, cànem, per sembrar-hi després mongetes i altra vegada patates. El poble de La Roca, però, sembla que tenia una tendència particular a sembrar només cànem, per succeir després mongetes de ganxet i patates al darrera. Hom senyala de totes maneres que aleshores no es canviava la llavor de les patates sinó de tant en tant, contraposant-se amb l'actualitat, que tothom la canvia anyalment. El perfeccionament tècnic ha acabat per imposar-se, tant en les llavors, com en el retard de l'arrencada que s'acostumava al principi. Vingué fins i tot que els compradors a l'engròs obligaven que les patates haguessin estat apilades abans de comprar-les, per tal que així haguessin fermentat i es descomposessin fàcilment les que hi fossin massa propenses.

* * *

Fins ací tenim aproximadament el panorama dels conreus en el final del segle passat. A començament de l'actual, cal senyalar les noves plantacions de vinya amb la incorporació del cep americà empeltat dels ceps clàssics que produeixen els raïms per a la fabricació del vi, ja que hom els descobreix invulnerables contra la filoxera i per tant en estat d'adaptació als terrenys delmats per aquest insecte. Naturalment el paisatge altra vegada sofreix una profunda

---

Per a donar major alicient a l'excursionisme, és necessari que a la contemplació de les belleses naturals s'hi afegixi un estudi objectiu dels múltiples aspectes que presenta la Natura, o bé recollir dades que poden ésser d'interès per a la compilació històrica i etnogràfica o l'estudi de les ciències naturals. Fent-ho així, trobareu un interès cada dia més gran.